

Er Ref. Jon Kahn

Yttrande över Underlag till en färdplan för ett Sverige utan klimatutsläpp 2050. Naturvårdsverkets rapport 6537

SKGS har beretts möjligheten att yttra sig över rubricerade remiss. Vi står bakom Svenskt Näringslivs yttrande och vill utöver detta ge följande synpunkter.

Sammanfattning

- För att en svensk färdplan för minskade klimatutsläpp ska vara meningsfull och fungera som ett föredöme krävs därför en blocköverskridande energipolitik, med fokus på såväl låga klimatutsläpp som konkurrenskraftiga priser och försörjningstrygghet.
- SKGS avvisar Naturvårdsverkets förslag om att Sverige bör verka för att taket i EU-ETS sänks i en snabbare takt än den nu beslutade. Ett sådant agerande skulle leda till ökade kostnader för indirekta effekter (höjt elpris).
- SKGS saknar helt resonemang kring den stora positiva klimatpåverkan produktionen från den svenska elintensiva industrin har globalt sett. Den positiva globala climateffekten som uppstår när produkter som producerats med fossil energi ersätts av våra produkter med minimalt CO₂-avtryck, är mycket stor och borde tas med i en rapport av detta slag.
- SKGS saknar en ordentlig konsekvensbedömning av de styrmedelsförslag Naturvårdsverket lagt fram.

SKGS Yttrande

En stor utmaning

Den elintensiva exportindustrin har hjälpt till att bygga Sveriges välstånd och på samma gång försett världsmarknaden med produkter tillverkade med koldioxidsnål el. Denna historia är något Sverige bör bygga vidare på när utsläppen av koldioxid i framtiden ska minska globalt sett. Naturvårdsverket ger i rapporten en rad förslag till styrmedel och åtgärder för att minska klimatutsläppen i Sverige. Tyvärr saknar vi analys av konsekvenserna av de förslag Naturvårdsverket lägger fram. Den elintensiva industrin som säljer sina produkter på en världsmarknad har ingen möjlighet att föra vidare ensidiga kostnadsökningar. Ökade kostnader för denna industri riskerar att leda till uteblivna investeringar och på sikt även nedläggning av produktion. Vi saknar analys såväl av vad detta skulle betyda för Sveriges sysselsättning och välfärd, men även hur effekterna på det globala klimatet skulle bli.

SKGS delar däremot Naturvårdsverkets syn att Sveriges vision om nettonoll nationella klimatutsläpp endast kan vara möjlig om omvärlden samfällt agerar för att nå 2-graders målet. Ett samfällt

SKGS är ett samarbete mellan de fyra branschföreningarna Skogsindustrierna, Plast- & Kemiföretagen, SveMin och Jernkontoret. SKGS arbetar med den svenska basindustrins energifrågor. Basindustrin sysselsätter 400 000 personer och har ett exportvärde på 323 miljarder kronor för 2012.

agerande är nödvändigt för att inte konkurrenskraften för den svenska industrin ska minska till följd av ökade krav och kostnader för styrmedel som inte drabbar konkurrenterna.

Hur visionen kan nås

Naturvårdsverket för fram två möjliga scenarios för att nå det uppsatta målet. I båda scenarierna bygger de låga resulterande utsläppsnivåerna på att Sveriges elproduktion är fortsatt behäftad med låga CO₂-utsläpp.

SKGS vill här poängtera vikten av att Sveriges elproduktion även fortsatt uppfyller de tre pelarna i den svenska energipolitiken, försörjningstrygghet, konkurrenskraft och miljöhänsyn. Ett elsystem som vilar på en stabil baskraftsproduktion i form av kärnkraft och till viss del vattenkraft klarar av att även reglera ökande mängder variabel kraft som vind och sol.

Alliansens energiöverenskommelse öppnar möjligheter för intresserad investerare att ersätta befintliga äldre kärnkraftreaktorer med nya och moderna, detta är positivt men det räcker inte. Det krävs en blocköverskridande överenskommelse om energipolitiken och innan en sådan är på plats är det osäkert vad som händer med den svenska elproduktionen på längre sikt. Den svenska regeringen kan inte bygga sina klimatambitioner på att den befintliga kärnkraften ska ersättas av en ökad andel vindkraft som högst tveksamt kan klara av försörjningstrygghet och konkurrenskraftiga elpriser. Risken är att Sveriges industri blir beroende av import av tysk eller dansk kolkraft, till en hög kostnad för såväl företagen som klimatet.

För att en svensk färdplan för minskade klimatutsläpp ska vara meningsfull och fungera som ett föredöme krävs därför en blocköverskridande energipolitik, med fokus på såväl låga klimatutsläpp som konkurrenskraftiga priser och försörjningstrygghet.

För specifika förslag och bedömningar som hör till de olika elintensiva industrier vi representerar vill vi hänvisa vidare till respektive branschförenings remissyttranden (Skogsindustrierna, Plast & Kemiföretagen, Jernkontoret samt SveMin).

Styrmedel för att nå målet

Nej till snabbt agerande i EU-ETS

NV föreslår att Sverige bör verka för att taket i EU-ETS sänks i en snabbare takt än den nu beslutade. Ett sådant agerande skulle leda till höjda priser på utsläppsrätter, och ökade kostnader för indirekta effekter (höjt elpris). SKGS avvisar detta förslag. Naturvårdsverket har identifierat svårigheterna med att öka kostnaderna för den globalt konkurrensutsatta industrin, som inte kan föra kostnadsökningarna vidare på priset på produkterna. Risken för koldioxidläckage är stor. SKGS tycker därför att det är mycket motsägelsefullt att NV lägger fram förslag om ökade kostnader för utsläppshandelssystemet (främst de indirekta kostnaderna ökar för skogsindustrin) utan att samtidigt förorda att Sverige då också måste utnyttja möjligheten att kompensera industrin för utsläppshandelns påverkan på elpriset.

Energimyndigheten presenterade 2012 en rapport¹ där man bland annat studerat den indirekta effekten av utsläppshandelns på elpriset, och dess effekt på elintensiv industri. Rapporten kom fram till slutsatsen att den elintensiva basindustrin, till följd av ökade elpriser (indirekt effekt) står som en stor förlorare om utsläppsrättspriserna ökar. Utsläppshandelns påverkan på elpriset har dessutom ingen direkt klimateffekt.

¹ <http://www.energimyndigheten.se/Global/Press/Nyheter/Konsekvenser-av-att-EU-skarper-utslappsmalet-till-30.pdf>

Hållbar konsumtion och produktion

SKGS saknar helt resonemang kring den stora positiva klimatpåverkan produktionen från den svenska elintensiva industrin har globalt sett. Produktionen sker med el som till 95 % är fri från koldioxidutsläpp och den fyller en stor funktion när det gäller att minska koldioxidutsläppen utanför Sveriges gränser. Om produktionen från den svenska elintensiva basindustrin ökade skulle utsläppen av CO₂ i Sverige endast öka marginellt. Den positiva globala klimateffekten som uppstår när produkter som producerats med fossil energi ersätts av våra produkter med minimalt CO₂-avtryck, skulle däremot vara mycket stor. Att inte ta med detta resonemang i en underlagsrapport av detta slag är anmärkningsvärt och det minskar regeringens möjligheter att fatta initierade beslut som kan leda till verklig klimatnytta.

Astrid Kander vid Lunds universitet har nyligen presenterat forskning om sk nega-utsläpp. Forskningen visar att Sveriges koldioxidutsläpp per capita kan sägas vara hälften av vad man idag (dvs 4,5 ton/capita istället för 9 ton/capita) räknar med. Förutsättningen för detta är att man räknar med den positiva klimateffekt som den svenska exporten ger upphov till². Denna typ av forskning stärker ytterligare vårt resonemang om att den svenska exportindustrin, speciellt skogsindustrin, gör en mycket stor klimatnytta globalt. Att inte ha med detta resonemang i en svensk färdplan för minskad global klimatpåverkan vore mycket kontraproduktivt.

Konsekvensbedömning

SKGS saknar en ordentlig konsekvensbedömning av de styrmedelsförslag Naturvårdsverket lagt fram. Vidare saknar vi en konsekvensbedömning av det valda målet för rapporten. NV borde ha ifrågasatt målformuleringen och också tittat vidare på hur stor nytta de svenska målsättningarna och det svenska klimatarbetet kunnat få om det utformats på ett annat sätt.

Stockholm

Lina Palm
Energidirektör SKGS

SKGS

SKGS är den råvaruförädlare och energiintensiva industrin i Sverige, Skogen, Kemin, Gruvorna och Stålet. Basindustrin står för en stor del av sysselsättningen i Sverige, ca 400 000 svenskar är direkt eller indirekt beroende av basindustrin för sin sysselsättning. Industriproduktionen finns framförallt ute i glesbygden, där inte så många andra arbetstillfällen ges. Runt fabriken finns nätverk av mindre företag för transporter, varor och servicetjänster vilket har stor betydelse för den lokala och regionala tillväxten. Basindustrins roll för Sveriges handelsbalans är betydande; den står en tredjedel av exportintäkterna eller 323 miljarder kronor för 2012. Möjligheten att kunna sälja sina varor till konkurrenskraftiga priser på världsmarknaden är nödvändig för svensk basindustri.

² <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3345&artikel=5369199>

